

Stg. GEHEIM

179602

W-9-68

VERTROUWELIJK

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

MAANDOVERZICHT

No. 7-8 1968

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

B I N N E N L A N D S E V E I L I C H E I D S D I E N S T

V E R T R O U W E L I J K

Maandoverzicht no. 7/8 - 1968

(Tijdvak 1-7-1968 t/m 31-8-1968)

I N H O U D

No. 926.606		Blz.
I. <u>Communisme Internationaal</u>		
MAC, de dwaze oude man.		1
II. <u>Activiteiten van de Communistische Partij Nederland</u>		
De CPN en de kwestie Tsjechoslowakije.		13
Geen communisten in metaalbedrijfsbond NVV.		17
Electorale winst in Bellingwedde.		18
Het rapport van de commissie Cals.		18
De CPN en de defensienota.		20
III. <u>Activiteiten van de communistische hulporganisaties</u>		
Het IXe Wereldjeugdfestival.		22
ANJV-winterprogramma.		26
Derde zitting Berlijnse Conf.v.Katholieke Christenen.		27
IV. <u>Andere groeperingen</u>		
Studentenactiviteiten.		30
Nationaal Comité Vietnam.		35
Internationale werk- en scholingskampen op Cuba.		35
Trotskisme: Verenigd Front tegen de onderdrukking.		37
Reacties op de gebeurtenissen in Tsjechoslowakije.		38
<u>Agenda</u>		43

H O O F D S T U K I

COMMUNISME INTERNATIONAAL

De culturele revolutie in China

De Dwaze Oude Man

In de "Nieuwe Stem" van december 1967 schreef prof. Wertheim over de culturele revolutie in China: "Voor het eerst in de wereld-geschiedenis probeert een staatkundige macht in praktijk te brengen, wat zieners en predikers sinds 2000 jaar als een hoog maar onbereikbaar ideaal aan de mensheid trachten voor te houden: dat altruïsme boven egoïsme gaat."

"Trud", het blad van de Sowjet-vakverenigingen, zag het anders: "De culturele revolutie vindt zijn oorzaak in het feit, dat de politieke lijn, die door MAO gevolgd werd, er niet in slaagde aan de vitale belangen van de arbeiders tegemoet te komen en daarom niet langer de steun van de arbeiders had."

Als men het begrip "arbeiders" ruim neemt, is "Trud"s uitspraak dichter bij de werkelijkheid, dan die van prof. Wertheim. Uit hetgeen tijdens de culturele revolutie onthuld werd, bleek duidelijk, dat MAO er in de jaren tussen 1959 en 1965 niet in slaagde om een meerderheid voor zijn voluntaristische politiek te krijgen. Wij weten nu zelfs, dat hem tijdens een zitting van het Politiek Bureau in 1959 een "linkse, avonturistische politiek" werd verweten. MAO weigerde echter om zijn politieke opvattingen te herzien en hij bond de strijd aan met zijn tegenstanders, die hij ten onrechte verweet, dat zij het kapitalisme in China wilden herstellen. MAO is er vast van overtuigd, dat zijn opvattingen de enig juiste zijn en hij wil, dat zijn tegenstanders hun opvattingen zullen herzien en dat zij zich geheel zullen conformeren aan de "gedachten van MAO Tse-tung". MAO bestrijdt daarom niet alleen het egoïsme, zoals prof. Wertheim schrijft, maar ook het ego zelf, de individualiteit. In dit opzicht verschilt hij niet van de dictators, die "Gemeinnutz" boven "Eigennutz" stellen, doch die zelf willen uitmaken, wat onder "Gemeinnutz" moet worden verstaan. Het bijzondere bij MAO is echter, dat hij van zijn tegenstanders verlangt, dat zij hun "fouten" zullen inzien en vrijwillig tot de conclusie zullen komen: ik zie de waarheid van het marxisme, zoals MAO dit leert, ik bekeer mij tot zijn geloof en ben dus bereid mijn individualiteit te ver-

liezen en op te gaan in de massa, die zich door MAO's gedachten laat leiden. MAO wil dus de heerschappij van zijn gedachten gevestigd zien door een innerlijk proces en niet door politiematregelen.

Prof. Wertheim schrijft: "Het kan niet, het kan niet, vermanen alle sociologen, economen, psychologen en politici, maar MAO houdt zijn volk de parabel van de "Dwaze Oude Man" voor." Evenals MAO, was ook deze oude man bezeten door een obsessie; hij wilde een berg, die hem het uitzicht belemmerde, afgraven. Hoewel iedereen hem voor dwaas versleet, hield de oude man vol. Hij begon te graven, in de vaste overtuiging, dat zijn zoons en kleinzons het werk zouden voortzetten en dat het uitzicht eens vrij zou zijn. Hij werd voor zijn vasthoudendheid beloond door de goden, die de berg wegdroegen. MAO, die zich met deze dwaze oude man identificeert, rekent niet op de goden, maar op de massa van het volk, dat - mits op de juiste wijze geïndoctrineerd - machtiger zou zijn dan de goden.

De klassestrijd

In MAO's gedachten staat de klassestrijd centraal. De Chinezen prijzen hun culturele revolutie dan ook als de "meest diepgaande klassestrijd, die de wereld ooit heeft gezien". Volgens Marx zou de klassestrijd eindigen, als de productiemiddelen in handen van de gemeenschap zouden zijn gebracht, zodat een einde gekomen zou zijn aan de rol van de bezittende klasse. Lenin meende echter al, dat gedurende de socialistische fase de klassestrijd slechts van vorm zou veranderen en zelfs scherper zou kunnen worden. Stalin ging nog verder en stelde dat - naarmate de communistische successen toenamen en de fase van het communisme dichter benaderd werd - het verzet van de tegenstanders van het communisme feller en arglistiger zou worden; zij zouden zich verschansen in de partij, om deze van binnenuit te kunnen ondermijnen. Deze stelling verschafte hem de ideologische basis voor de massa-arrestaties en executies in de dertiger jaren. Chroestsjow rekende in zijn geheime rede van februari 1956 met deze stalinistische stelling af; hij ontkende de noodzaak van een verscherping van de klassestrijd en noemde Stalins opvatting een poging om de massa-terreur tegen zijn tegenstanders te rechtvaardigen. Dit oordeel over de klassestrijd, dat geheel tegen MAO's opvattingen indruiste, bracht de Chinese leiders in verwarring; zij wilden de noodzaak van verscherping van de klassestrijd nog niet uitsluiten.

MAO legde er de nadruk op, dat collectivisatie van productiemiddelen slechts een proletarische overwinning op het economische front betekende, doch dat deze overwinning niet automatisch gevolgd zou worden door overwinningen op het politieke en ideologische front. Collectivisatie betekende volgens hem niet het einde, doch slechts de beginfase van de revolutie, de eerste stap in een "lange mars". MAO is van mening, dat er misschien wel een paar honderd jaar zal moeten verlopen, alvorens de fase van het echte communisme bereikt zal zijn. Al die tijd blijft de dreiging van een terugval naar het kapitalisme bestaan. Dit niet alleen, omdat de vroegere bezittende klasse met alle middelen zal trachten, haar oude machtspositie terug te winnen, maar ook omdat er tijdens de dictatuur van het proletariaat nieuwe foute theorieën kunnen ontstaan. Aan deze gedachte gaf TSJOU Yang, destijds onder-directeur van de propaganda-afdeling van het Secretariaat van het CC en zelf een der eerste slachtoffers van de culturele revolutie, in een belangrijke rede in oktober 1963 een theoretische basis.

Uitgaande van de dialectische wet - volgens welke al het bestaande neiging heeft zich in tweeën te splitsen of zijn tegendeel op te roepen - noemde hij het logisch, dat tegenover een wetenschappelijke, revolutionaire theorie, een onwetenschappelijke, contra-revolutionaire leer zou ontstaan, zoals b.v. het revisionisme. Hieruit volgt, dat voortdurende waakzaamheid geboden is, zowel tegen de oude, als tegen nieuwe vijanden van de "ware leer". De grote vraag luidt daarom: Hoe moet tijdens de dictatuur van het proletariaat de klassestrijd worden gevoerd? Volgens de Chinezen werden de oudere marxisten-leninisten niet met deze vraag geconfronteerd, of ontbrak het hun aan tijd, naar een oplossing te zoeken. Volgens de Chinese propaganda is het MAO, die voor dit vraagstuk een theoretische en praktische (sic!) oplossing heeft gevonden en die daardoor het marxisme-leninisme creatief heeft verrijkt.

Omdat ook autoriteiten in partij en staat het slachtoffer kunnen worden van onjuiste theorieën, beklemtoont MAO de noodzaak van een "massa-democratie onder de dictatuur van het proletariaat", welke massa-democratie geleid moet worden door het samenstel van regels, dat bekend staat onder de naam "de gedachten van MAO Tse-tung" (een eclectisch mengsel van ge vulgariseerde marxistische ideeën, opportunisme en confucianisme, aldus het SED-orgaan "Einheit").

Wanneer de massa geheel doordrongen is van de waarde van deze gedachten, bezit de massa een toetssteen, waaraan het de daden en opvattingen van alle machthebbers kan toetsen. Dan zal er een permanente (culturele) revolutie plaatsvinden, die zich van "onderaf" richt tegen alle oude ideeën, gebruiken en opvattingen, die hun oorsprong vinden in het pré-revolutionaire tijdvak (van Confucius tot kapitalisme) en tegen nieuwe foute theorieën.

Om de massa voor deze taak gereed te maken, werden en worden in China voortdurend opvoedingscampagnes georganiseerd, die de massa met de leer van MAO vertrouwd moeten maken en van de grote praktische betekenis van MAO's gedachten overtuigen. De communistische partij, die bij deze opvoeding natuurlijk een grote rol had moeten spelen, schoot in MAO's ogen tekort, omdat verschillende partijleiders er zelf "foutieve" gedachten (d.w.z. gedachten, die afweken van MAO's gedachten!) op na hielden. MAO vreesde, dat het gebrek aan strijdlust, dat de partij als gevolg hiervan toonde, het herstel van het kapitalisme in de hand zou werken.

Niet in staat om in de partij zijn wil door te zetten, deed MAO een beroep op het idealisme en enthousiasme van studenten en scholieren. Tot hen zei MAO: "Rebellie is gerechtvaardigd". De Rode Gardisten kregen opdracht om MAO's gedachten te verbreiden en MAO's tegenstanders aan de kaak te stellen. Hoe hardnekkiger die tegenstanders aan hun eigen opvattingen vasthielden, hoe meer de tegen hen geuite beschuldigingen gingen lijken op die, welke Stalin zijn vijanden voor de voeten wierp. Ook MAO schilderde weldra zijn tegenstanders af als verraders, in het nauw gedreven klassevijanden, die zich met alle middelen tegen hun noodlot verzetten en die niet schroomden desnoods hulp te zoeken bij het buitenland.

De eerste jaren van de Culturele Revolutie *)

De culturele revolutie, begonnen in de herfst van 1965 als een massa-beweging tegen de bourgeois-cultuur, veranderde al spoedig in een strijd tegen de machthebbers, die deze cultuur heetten te beschermen. Hoewel men het deed voorkomen, of er slechts een handjevol machthebbers in de partij was, "dat de kapitalistische weg volgde", werd in feite de gehele partij-bureaucratie aangevallen.

*) Over de periode herfst 1965/herfst 1967 werd uitvoeriger geschreven in Maandoverzicht 7/8 van 1966 en 1967.

Aanvankelijk trachtten partij- en regeringskringen invloed uit te oefenen op de leiding van de culturele revolutie, maar toen dit niet langer mogelijk bleek, werd passief verzet geboden.

In november 1966 dreigde LIN Piao - minister van defensie en "MAO's naaste wapenbroeder" - daarom openlijk, dat niet alleen partijinstanties, maar ook overheidsinstellingen onder vuur genomen zouden worden en een maand later viel het besluit om de "grote proletarische revolutie" uit te breiden tot de industrie, een maatregel, waartegen premier TSJOE En-lai steeds gewaarschuwd had. Van dat ogenblik af werd de arbeidersklasse de leidende kracht en de meest actieve factor in de culturele revolutie genoemd. Tot de arbeiders werd gezegd: "Maak revolutie om de productie te bevorderen." De arbeiders maakten echter van de oproep tot rebellie gebruik om hogere lonen en verbetering in hun vaak miserabele arbeidsomstandigheden te eisen; stakingen braken uit en er werd op ruime schaal gesaboteerd. Leiders van bedrijven, die noodgedwongen aan de eisen der stakers tegemoet kwamen, werd "economisme" verweten.

In de algemene verwarring riep MAO op, "het bourgeois-hoofdkwartier te vernietigen". Dit betekende in feite, dat niet langer getracht moest worden, de machtsstructuur te veranderen, maar dat de aanval zich moest richten op de machtsstructuur zelf die gepersonificeerd werd door LIU Sjao-tsjji, lange jaren China's tweede man en president van de Volksrepubliek. MAO wenste, dat de revolutionaire massa, van onder af, een greep naar de macht zou doen en een geheel nieuwe machtsstructuur zou scheppen, naar het voorbeeld van de Parijse Commune van 1871.

Toen deze opzet - mede door de verdeeldheid onder de revolutionairen zelf - mislukte, zag MAO zich gedwongen, een stap terug te doen en het leger opdracht te geven, een einde te maken aan de anarchie, die in grote delen van China heerste. Het was MAO's bedoeling, dat het leger hierbij de "echte revolutionairen" zou steunen en de "kwaadwilligen" zou afschrikken. Een duidelijke tegenstelling tussen revolutionairen en kwaadwilligen bestond echter slechts in MAO's verbeelding: er waren ook kwaadwillige revolutionairen en revolutionaire kwaadwilligen! De revolutionaire massa, die in MAO's gedachtengang zo'n grote rol speelde, was hopeloos verdeeld. De "Gedachten van MAO" schoten als "toetssteen" te kort; ieder kon zich wel op een uitspraak beroepen, die in zijn kraam te pas kwam. Door het uitblijven van duidelijke richtlijnen kon

het optreden van het leger niet doeltreffend zijn.

Daar het bovendien niet in de bedoeling van MAO lag om van China een militaire dictatuur te maken, moesten nieuwe voorlopige machtsorganen worden gecreëerd, die de proletarische dictatuur zouden kunnen uitoefenen.

Zo ontstonden de zgn. "Revolutionaire Comité's", die gebaseerd waren op een 3-voudige alliantie van revolutionairen, vroegere kaderleden, wier kennis en bestuurservaring niet gemist kon worden en het leger. Aan het leger werd een leidende rol toebedeeld; het moest de elkaar bestrijdende revolutionairen tot eenheid zien te brengen en hen verzoenen met de gedachte, samen te moeten werken met de vroegere kaderleden. Hoewel in de eerste Revolutionaire Comité's de oude kaderleden nog maar zwak vertegenwoordigd waren, nam hun invloed weer toe, hetgeen in maart en april 1967 tot scherpe protesten van de revolutionairen leidde. De onderlinge strijd van de rebellen nam echter ook toe; verschillende rebellenorganisaties weigerden in een groter geheel op te gaan en eisten voor zich zelf een plaats in de Revolutionaire Comité's.

Hierdoor nam in de zomer de onrust in grote delen van China toe.

De moeilijkheden bereikten hun hoogtepunt in Woehan, waar MAO's afgezanten, die vrede moesten stichten tussen twee strijdende groeperingen, door de militaire bevelhebber die een der partijen steunde, gevangen genomen werden. Direct hierop keerden "linkse" aanhangers van MAO zich tegen het leger, terwijl zij bovendien bewapening van de Rode Garde eisten. Het was ondertussen steeds duidelijker geworden, dat de onderling strijdende rebellen niet in staat zouden zijn, het land behoorlijk te besturen en dat hiervoor de kennis en ervaring van de oude kaderleden onontbeerlijk was. Medio augustus 1967 verklaarde TSJÖE En-lai, dat de revolutionairen de situatie verkeerd hadden beoordeeld. Op 18 augustus werd aan de verjaardag van de Rode Garde weinig aandacht besteed en het Volksdagblad bepleitte kort daarna de inschakeling van de oude kaderleden. Het leger werd uitdrukkelijk een betrouwbaar instrument genoemd en MAO verklaarde voor de zoveelste maal, dat de culturele revolutie overal een gunstig verloop had. Toen een dag na deze uitspraak opgewonden extremisten de Britse Ambassade in Peking in brand staken, ging dit ook MAO te ver. De voorzitter van het Revolutionaire Comité van Peking riep op de burgeroorlog te staken en enkele dagen later kreeg de Rode Garde opdracht de wapens, die zij zich had

toegeëigend, in te leveren. De linkse extremisten, sedert maart in de aanval, hadden hun macht overschat. Een aantal van hen werd uit hun functies bij de pers en de leiding van de culturele revolutie ontzet, omdat zij verdeeldheid hadden gezaaid in de CC en het leger.

Dit althans was de beschuldiging, die mevrouw MAO begin september tegen hen uitsprak. MAO zelf maakte die maand een, aanvankelijk geheim gehouden, reis door verschillende provincies, waar hij zich op de hoogte stelde van de bestaande moeilijkheden. In Shanghai legde hij de nadruk op de noodzaak de eenheid te bewaren en samen te werken: "Er bestaan geen belangentegenstellingen binnen de arbeidersklasse, er is geen reden voor de arbeiders om zich in twee groepen te splitsen, die elkaar naar het leven staan", aldus de Chinese leider. MAO gaf zich veel moeite zijn toehoorders duidelijk te maken, dat de grondgedachte waarop de culturele revolutie steunde, juist was, maar dat zijn aanwijzingen verkeerd waren toegepast. Hij riep opnieuw allen op het egoïsme en het revisionisme te bestrijden, drievoudige allianties te vormen en MAO-studiekringen te organiseren.

De laatste maanden van 1967 verliepen betrekkelijk rustig. Opvallend was een artikel in het Chinese Volksdagblad van medio oktober, waarin om her-indoctrinatie van de Rode Garde gevraagd werd en waarin gepleit werd voor het inschakelen van vroegere kaderleden bij de bestrijding van bourgeoisopvattingen bij de jeugd. Dit lijkt merkwaardig, omdat de Rode Garde juist de opdracht had bourgeois-ideeën bij de oude kaderleden te bestrijden. De oplossing van deze schijnbare tegenstelling ligt echter in het feit, dat men onder de jeugd anarchistische tendenzen meende waar te nemen en volgens de Chinese opvatting het anarchisme een uitvloeisel is van liberale bourgeois-opvattingen, die nu door de oude kaderleden moesten worden bestreden!

De wederopbouw van de partij

Het Woehan-incident van juli 1967 bewees, dat het leger niet onvoorwaardelijk trouw was en dit moet MAO geschokt hebben. Diezelfde maand werd de oude leuze dan ook weer gehoord: "De partij commandeert het leger en zal nooit toestaan, dat het leger de partij beheerst." De partij had echter praktisch opgehouden te functioneren en was daardoor niet tot commanderen in staat. Had MAO dit aanvankelijk niet als een ernstig bezwaar gevoeld, nu kreeg de wederopbouw van de partij weer meer aandacht.

Nodig was een nieuw CC en een nieuw partijstatuut, omdat het oude te veel het stempel van LIOE Sjao-tsjji zou dragen. Ook moesten talrijke nieuwe benoemingen plaatsvinden. Dit alles vereiste een partijcongres. De moeilijkheid was, dat veel jonge studenten en arbeiders, die grote revolutionaire ijver betoond hadden, geen lid van de partij waren en dus niet aan het partijcongres zouden kunnen deelnemen. De pers betoogde daarom dat de gezuiverde partij nu aangevuld moest worden met nieuwe leden, afkomstig uit de massa der proletarische rebellen. Op nieuwjaarsdag schreef de gehele Chinese pers, dat volgens recente instructie van MAO, de partij de meest geavanceerde elementen van het proletariaat moest omvatten. De Communistische Partij zou een partij moeten zijn van dynamische pioniers, in staat om leiding te geven aan de strijd van het proletariaat en de revolutionaire massa tegen de klassevijanden. Het moest een partij zijn van de voorhoede van het proletariaat en niet een "partij van het gehele volk", zoals LIOE Sjao-tsjji - in navolging van Chroestsjow - had gewild, want een dergelijke partij zou slechts leiden tot herstel van het kapitalisme.

De meer gematigden rond TSJOE En-lai meenden echter, dat de partij nog iets meer moest zijn dan een strijdorganisatie tegen zgn. klassevijanden en dat het gevaarlijk was om grote groepen jeugdige revolutionairen plotseling tot de partij toe te laten. Over het vraagstuk, wie als partijlid kon worden gehandhaafd en wie als nieuw lid toegelaten kon worden, werd de gehele winter gedebatteerd.

Een tweede moeilijkheid vormde de selectie van de deelnemers aan het partijcongres. Men was het er over eens, dat het te riskant was, de congresleden te laten kiezen, zoals dit in 1956 voor het laatste congres was geschied; evenals bij de eerste zeven congressen zouden de leden worden aangewezen. Dit aanwijzen kon echter niet meer overgelaten worden aan de oude partij-instanties, het zou een der taken zijn van de Revolutionaire Comité's. De moeilijkheid was echter, dat het met de samenstelling van deze comité's zo weinig vlotte door gebrek aan bereidheid om samen te werken. Het politiek actieve deel van de Chinezen heeft zich georganiseerd in talloze groeperingen, die allen zich **zelf** het beste in staat achten de gedachten van MAO uit te dragen en te interpreteren. Dit laatste in vele gevallen op een wijze, die meer met egoïsme en opportunisme te maken heeft, dan met MAO's-bedoelingen. De onderlinge haat en nijd, zich eerst uitend in scheldpartijen, later in gevechten met stokken, messen en dakpannen en

tenslotte op verschillende plaatsen met vuurwapens, maakte het samenstellen van een Revolutionair Comité, steunend op een alliantie van revolutionairen, oude kaders en militairen, geen eenvoudige zaak. De meeste comité's kwamen dan ook slechts tot stand onder sterke druk van het leger. In de eerste zes comité's die opgericht werden, overheersten nog de rebellen. Nadat de ultra-linksen in de herfst van 1967 gevoelige verliezen hadden geleden en er een zeker politiek evenwicht was bereikt, vlotte het beter met de vorming van Revolutionaire Comité's; in mei 1968 waren er 16 provinciale comité's bijgekomen, maar hun karakter was anders; zij steunden nu meer op een alliantie van militairen en oude kaderleden.

Het jaar 1968

Voor MAO was 1967 het "jaar van de beslissende overwinning", het jaar waarin zijn voornaamste tegenstanders "ontmaskerd" werden. Om van 1968 het jaar van de "allround overwinning" te kunnen maken, was het nodig dat er een einde kwam aan de onderlinge strijd van de revolutionairen die de tot standkoming van de Revolutionaire Comité's vertraagde.

Daarom begon de pers in januari te ageren tegen fractievorming en een maand later werden fractievorming en anarchisme in één adem veroordeeld. Verandering kwam in april, toen gewaarschuwd werd tegen de anti-MAO-activiteit, die zich achter de strijd tegen het factionalisme verschool. Niet langer moest elk factionalisme bestreden worden; het proletarische factionalisme was goed! De pers waarschuwde voor een grote samenzwering van rechtse conservatieven, die ten doel zou hebben de afgezette kapitalisten en revisionisten weer aan de macht te brengen.

In dit verband moet gewezen worden op het afzetten - in maart - van de Chef van de Generale Staf en twee andere hoge officieren in Peking. De lange reeks van beschuldigingen, die tegen eerstgenoemde werd ingebracht, wekte de indruk dat hij een "rechtse" tegenstander van MAO was. Uit vele feiten zou echter ook geconcludeerd kunnen worden, dat hij zich niet had willen neerleggen bij de gematigde politiek, die in de herfst van 1967 MAO's goedkeuring had gekregen en dat hij dus "ultra links" was. Dit demonstreert duidelijk de ondoorzichtigheid van de Chinese situatie.

De 1-mei viering in Peking toonde het gebruikelijke beeld, al leek het enthousiasme wat minder uitbundig.

De leiding van de culturele revolutie scheen nog iets aan status gewonnen te hebben, maar het leger werd de "steunpilaar van de dictatuur van het proletariaat en de verdediger van de grote culturele revolutie" genoemd. Het volk werd opgeroepen het leger te steunen. Medio mei werd de culturele revolutie omschreven als een strijd tussen de CP-China en TJIANG Kai-sjek's Kuomintang. Opgeroepen werd, de eenheid tussen volk en leger en de 3-voudige alliantie te versterken. De pers besteedde veel aandacht aan de ontvangsten die MAO hield voor militairen en kaderleden, die in Peking studiebijeenkomsten hielden.

Uit de wijze waarop de pers in juni MAO's opvattingen naar voren bracht, bleek dat MAO de klassestrijd een nieuwe stimulans wilde geven en het volk weer in beweging wilde brengen. Een vooraanstaand blad in Shanghai schreef: "Wij kunnen ons niet veroorloven, de status quo te handhaven; nieuwe Revolutionaire Comité's kunnen zich alleen consolideren door de vijand aan te vallen." Tussen de regels door viel te lezen, dat deze verscherping van de strijd op veel tegenstand was gestuit. Ongetwijfeld kwam deze tegenstand voor een groot deel van de zijde van de militairen en kaderleden, die de met zoveel moeite tot stand gekomen Revolutionaire Comité's beheersten. Zij waren bevreesd voor de gevolgen van de nieuwe politiek en dat deze vrees niet ongegrond was, bleek uit het oplaaien van de strijd in grote delen van China.

Evenals de houding van MAO zelf, is de positie van het leger onduidelijk. Het leger schijnt MAO en het hoofdkwartier van de culturele revolutie in Peking te steunen, maar het verzet zich tegen aanvallen op militaire leiders en vroegere kaderleden in de provincies, terwijl de militaire commandanten in de gebieden, waar nog geen Revolutionair Comité is gevestigd, voor TSJOE En-lai moeilijke gesprekspartners lijken te zijn.

Op 1 augustus (legerdag) werd waarderend over het leger geschreven; aanvallen op het leger werden misdadig genoemd en het belang van het leger als de verdediger van de Revolutionaire Comité's kreeg veel nadruk. Opvallend was, dat de receptie ter gelegenheid van legerdag niet door de leiding van de culturele revolutie bezocht werd.

Enkele dagen later wees een ander hoofdartikel er met veel nadruk op, dat alleen voorzitter MAO's hoofdkwartier leiding gaf aan leger, partij, natie en revolutionaire massa.

Van de grotere invloed, die de laatste maanden weer aan de

revolutionaire massa gegeven werd, profiteerden de Rode Gardisten niet. De tweede verjaardag van de Rode Garde bracht de gardisten een koude douche: het Volksdagblad schreef, dat zij de arbeidersklasse als hun leermeesters moesten erkennen en dat hun enige toekomst gelegen was in verbondenheid met de massa van arbeiders, boeren en soldaten. De gardisten kregen opdracht zichzelf te hervormen en niet langer neer te zien op arbeiders en boeren. De Rode Garde, eens een middel om de autoriteiten te bestrijden die neerzagen op het volk, werd dus zelf van een hooghartige houding beschuldigd. Zij vormde niet langer de militante voorhoede van de culturele revolutie.

Er zijn aanwijzingen, dat de culturele revolutie voor de zoveelste maal een keerpunt bereikt heeft.

Hoe de ontwikkeling in de komende maanden zal zijn, valt echter nog niet te voorspellen. Veel zal afhangen van de houding van het leger; in het bijzonder van de vraag of het leger de vroegere kaderleden zal blijven steunen.

Hoewel eind 1967 de verwachting uitgesproken werd, dat het 9e partijcongres in 1968 zou kunnen worden gehouden, bleken de onderlinge tegenstellingen hiervoor nog te groot. Men hoopt nu, dat het congres medio 1969 zal kunnen plaatsvinden.

Afwachten

"Echte proletariërs zijn optimisten; zij zeggen altijd, dat de situatie uitstekend is", schreef het Bevrijdingsdagblad in maart j.l.. Zo gezien is MAO een echte proletariër; hij herhaalt steeds dat de toestand uitstekend is. Hoevelen in China dit in hun hart met hem eens zijn, is een andere vraag. MAO verheugt zich over de terugkeer van het revolutionaire élan en hij is nooit bevreesd voor wanorde. Degenen, die de directe verantwoordelijkheid dragen voor de economie, het onderwijs, de buitenlandse politiek en het leger, hebben echter grote zorgen. Weliswaar heeft de Chinese boer relatief weinig van de culturele revolutie te lijden gehad en bereikte de oogst in 1967 een recordhoogte, maar er is weinig aan grondverbetering en irrigatie gedaan en de oogst zal dit jaar waarschijnlijk minder zijn. Door gebrek aan arbeidsdiscipline en onregelmatige aanvoer van grondstoffen, is de industriële productie teruggelopen, zoals TSJOE En-lai moest erkennen. De handel ondervindt hiervan de terugslag; de voorjaarsbeurs in Kanton was geen succes.

De ontredde ring is waarschijnlijk nergens zo groot als bij het onderwijs. Nieuwe leerplannen zijn nog niet opgesteld, nieuwe leerboeken, aangepast aan de gedachten van MAO, ontbreken nog. Maar de scholen geopend zijn, vormen MAO's uitspraken de voornaamste leerstof.

China verzet zich tegen het Amerikaanse imperialisme, tegen het Sowjet-revisionisme, tegen onderhandelingen over Vietnam en tegen het verdrag inzake spreiding van atoomwapens, maar van een eigenlijke buitenlandse politiek kan amper gesproken worden. Daarvoor zijn de tegenstellingen in China zelf nog te groot; de meeste Chinese ambassadeurs zijn dan ook nog niet op hun posten teruggekeerd. Het enige communistische land, waarmee China hartelijke betrekkingen onderhoudt, is het kleine Albanië.

Over de ontwikkeling in China is weinig te voorspellen; de berichten in de officiële en officieuze Chinese pers zijn sterk gekleurd en er zijn nog maar enkele buitenlandse verslaggevers in Peking. Wel is duidelijk, dat de officiële leiding van China in handen is gekomen van een steeds kleiner wordende groep, waarvan de gemiddelde leeftijd boven de 65 jaar ligt. Of deze groep, waarvan mevrouw MAO de jongste en luidruchtigste is, een eenheid vormt mag worden betwijfeld. De werkelijke macht schijnt bij het leger te berusten.

Zolang MAO leeft liggen dramatische veranderingen in China niet in de lijn der verwachting: MAO zal niet worden afgezet, maar hij zal ook geen spectaculaire overwinning behalen.

De Chinezen zullen moeten leren leven met de revolutie.

H O O F D S T U K I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

De CPN en de kwestie Tsjechoslowakije

In de eerste maanden nadat de dogmatische en russofiele Tsjech Novotny als partijleider was vervangen door de meer nationalistisch en liberaal ingestelde Slowaak Dubcek (januari j.l.), heeft de CPN-leiding zich zeer positief uitgesproken over de ontwikkelingen in Tsjechoslowakije. Er kon echter weinig twijfel over bestaan dat Paul de Groot c.s. niet zozeer ingenomen waren met de veranderingen in het Tsjechoslowaakse regiem vanwege de toegenomen interne democratie, als wel om de duidelijk uitgesproken autonome opstelling t.a.v. Moskou. De commentaren in "De Waarheid" werden dan ook voornamelijk op dit laatste aspect toegespitst.

Terwijl de druk van Breznjew c.s. op Praag toenam, groeide echter ook bij de CPN-leiding langzamerhand het besef dat de ontwikkelingen in Tsjechoslowakije wel eens buiten het communistisch kader zouden kunnen treden en met name zouden kunnen leiden tot een verzwakking van de militaire weerbaarheid van het Oosteuropese blok. Dit inzicht, gepaard aan de mening dat een inmenging van Russische zijde op den duur welhaast onvermijdelijk zou zijn, bewoog de leiders van de Nederlandse CP geleidelijk tot een voorzichtiger houding, die ruimte zou bieden tot tactische manoeuvres.

Zo richtte het commentaar van "De Waarheid" zich na de "(dreig-)brief uit Warschau" (15 juli j.l. niet meer allereerst tegen het agressieve optreden van Moskou c.s., maar tegen de "kapitalistische pers", die bezig zou zijn een koude-oorlogsstemming op te roepen en die het alleen maar te doen was om "argumenten aan te voeren die een inmenging zouden moeten bepleiten" (!). Een uitvoerig artikel in "De Waarheid" van 23 juli deed weliswaar een scherpe aanval op "het voortzetten van Chroestsjows revisionistische politiek" door de huidige CPSU-leiders, maar het suggereerde ook de mogelijkheid van een geoorloofde inmenging in geval de "aaneengeslotenheid der socialistische staten" bedreigd zou worden, aangezien deze mede bepalend was voor "de internationale krachtsverhoudingen, waarvan ook de veiligheid van Nederland afhankelijk is". "De Waarheid" van 26 juli signaleerde de "brief der tweeduizend woorden" van een aantal Tsjechoslowaakse kunstenaars en

intellectuelen als een uiting van "negatieve en rechtse opvattingen", die, hoewel door Dubcek c.s. afgewezen, toch de bezorgdheid van Moskou grond schenen te geven. In een commentaar na de besprekingen te Cierna nad Tisou en Bratislava, ging "De Waarheid" zorgvuldig voorbij aan de werkelijke problematiek tussen Moskou en Praag en waarschuwde opnieuw "tegen iedere vorm van inmenging in Tsjechoslowakije in de eerste plaats van de imperialisten".

Het CPN-blad hekelde weer uitvoerig de houding van deze "imperialisten en hun handlangers", die "allerlei publiciteitsmiddelen gebruiken om zorgvuldig hysterie aan te kweken" en die "alles in het werk hebben gesteld om een koude-oorlogssfeer te scheppen, om tussen de socialistische staten onderling te intrigeren en om zelfs een complete militaire interventie door middel van troepen van enkele Warschau-pact-landen in één van die landen te bepleiten".

Toen de gewelddadige inmenging van Moskou c.s. in Tsjechoslowakije inderdaad een feit was geworden, op 21 augustus j.l., kwam "De Waarheid" in eerste instantie met een kort emotioneel commentaar, waarin betoogd werd dat de CPN zich de laatste maanden meerdere malen had uitgesproken tegen inmenging van welke zijde ook. Er werd echter bij aangetekend dat "in de kapitalistische wereld, en niet in de laatste plaats in Nederland, de hele monopolie- en NAVO-pers zich tot het uiterste heeft ingespannen om het conflict te verscherpen en daarmee de eigen inmenging te versterken" (!).

In de kort daarop gehouden partijbestuurszitting (24 en 25 augustus j.l.) werd vastgesteld dat de CPN, als "autonome en écht Nederlandse partij", in deze nieuwe situatie met meer kracht dan voorheen moest optreden tegen "de revisionistische schending van het marxisme-leninisme door de leiders in de Sowjet-Unie, zoals die in hun inmenging in Tsjechoslowakije tot uiting komt". De CPN zou dan in tegenstelling tot de situatie rond Hongarije in 1956, de aansluiting kunnen blijven behouden met het Nederlandse volk. Tegelijkertijd zou men zich echter ook in scherpe bewoordingen blijven keren tegen "de huichelarij van reactionaire en anti-communistische krachten, die de gebeurtenissen in Tsjechoslowakije uitbuiten voor eigen imperialistische en oorlogszuchtige doeleinden, voor afbraak van de democratie in Nederland en voor hun politiek van bewapening en loonstop" (!).

Het regiem Dubcek, dat in kringen van de partijleiding eveneens als "revisionistisch" werd gekenmerkt, zou voorlopig niet in het

openbaar gekritiseerd worden. Besloten werd door het hele land openbare vergaderingen te houden waarop bovenvermelde stellingname duidelijk zou worden uiteengezet. Verder zou men overgaan tot de verspreiding van een landelijk manifest in zeer grote oplage.

Op 26 augustus werd dit manifest - gericht aan "de leden en kiezers van de communistische partij, de Nederlandse arbeidersklasse en alle democraten van ons land" - afgedrukt over de volle breedte van de voorpagina van "De Waarheid".

Het optreden van "de huidige leiding in de Sowjet-Unie en haar medestanders" werd veroordeeld als "de meest schandelijke inbreuk op de principes van het leninisme die tot nu toe is gepleegd" (!).

Gesteld werd dat de CPN geen oordeel wilde uitspreken over de binnenlandse toestand in Tsjechoslowakije. (Niettemin merkte Marcus Bakker een dag later in de Tweede Kamer op, dat er in Tsjechoslowakije "zeker krachten aan het werk zijn geweest die er op uit waren het socialisme te vernietigen"!). Wel werden de "westerse imperialisten die hun kans aangrijpen om een wilde anti-communistische ophitsing te ontketenen" scherp geheld. In ons land hebben zich politieke leiders van de Boerenpartij tot en met die van de PvdA en de PSP in één front verenigd voor een campagne van weergalozе huichelarij, aldus het manifest. "Hun werkelijke bedoelingen zijn echter de uitbreiding van het NAVO-militarisme en het afleiden van de aandacht van het atoomgevaar en de oorlog in Vietnam. Bovendien geven zij door hun houding nieuwe mogelijkheden aan het Duitse revanchisme". Het manifest riep tenslotte op tot politieke actie voor "de onmiddellijke stopzetting van iedere inmenging in Tsjechoslowakije, zowel door de Westerse imperialisten en hun NAVO, als door de regering van de Sowjet-Unie en haar gevolg".

In zijn redevoering in de Tweede Kamer (27 augustus l.l.) benadrukte Marcus Bakker dat de CPN zich niet heeft willen scharen achter de oproep van de andere politieke partijen om twee minuten stilte in acht te nemen. De CPN had geen behoefte aan "huilpartijen in een eenheidsfront met een Boerenpartij die figuren uit de bezetting als Adams en Roskam als adviseurs heeft". Evenmin wenste zij zich op te stellen naast de PSP, die in Moskou (via haar secretaris Van der Lek) "als een soort klapekster over de CPN fungeerde".

"Wij zijn solidair", aldus besloot Bakker, "met de communistische partij van Tsjechoslowakije voor de ongehinderde uitvoering van haar program, bij haar werk voor een democratisch en menselijk socialisme.

Wij zijn dat omdat dit ook de weg naar het socialisme is die wij wensen te gaan in Nederland". Wie de ondemocratische gang van zaken beschouwt in de CPN-gelederen en daarbij de, voornamelijk intern uitgesproken, kritiek van de CPN-leiders op de h.i. "revisionistische ontwikkelingen" in Tsjechoslowakije overweegt, onderkent de betrekkelijke waarde van deze uitlating. Aangenomen kan worden dat de stellingname van de CPN-leiding door de overgrote meerderheid der partijleden wordt ondersteund. Voorzitter Henk Hoekstra constateerde tijdens een kadervergadering te Amsterdam op 27 augustus j.l., dat de partij "geestdriftig" op het manifest had gereageerd. Toch zijn er hier en daar wel minder optimistische geluiden vernomen. Met name valt bij sommige oudere (russofiele) partijleden een daling van het moreel en dus een verslapping van de activiteiten voor de partij te verwachten.

Resumerend kan gesteld worden dat de CPN, vergeleken met de gelijksoortige situatie in 1956, een wezenlijk andere houding heeft aangenomen t.a.v. de Sowjet-Unie. Toen drong de partij aan op een militaire interventie, nu heeft zij die tenslotte toch duidelijk afgewezen. Uit het voorgaande moge echter blijken dat deze afwijzing niet op principiële gronden is geschied, maar meer heeft moeten dienen om - met de les van Hongarije in gedachten - de CPN "aanvaardbaar" te houden voor het Nederlandse volk.

In dit licht gezien is het opmerkelijk dat het juist "De Waarheid" was, die op 29 augustus j.l. de Franse CP er van beschuldigde haar afwijzing van de inval in Tsjechoslowakije niet gebaseerd te hebben op een principieel marxistisch-leninistische stellingname, maar op opportunistische overwegingen, namelijk om niet de algemene verontwaardiging tegen zich gekeerd te krijgen (!).

De hardnekkig volgehouden scherpe kritiek op "Westerse intriges" en "anti-communistische ophitsing" doet overigens nog vermoeden dat de CPN-leiding in de komende tijd - als ook in Nederland de heftigste verontwaardiging zal zijn geluwd - de verantwoordelijkheid voor het ingrijpen in Tsjechoslowakije geleidelijk aan meer zal afschuiven op het Westen.

Een zijdelings gevolg van de recente gebeurtenissen is het besluit van het partijbestuur om de Nederlandse uitgave van het internationale, communistische tijdschrift "Vraagstukken van Vrede en Socialisme" (waarvan de redactie o.l.v. de Rus Roemjantsev in Praag

zetelt) stop te zetten, omdat, zoals "De Waarheid" op 31 augustus j.l. meldde, "het blad in de loop der tijd steeds meer de spreekbuis was geworden van de revisionistische leiders in Moskou".

De positie van de CPN

De positiebepaling van de CPN t.a.v. de gebeurtenissen in Tsjechoslowakije werd, zoals hiervoren reeds werd opgemerkt, niet in de laatste plaats beïnvloed door de wens van de partijleiding een herhaling van "Hongarije - 1956" te voorkomen. Door zich achter de Russische interventie in Hongarije te stellen, vervreemde toen de CPN de publieke opinie van zich en verzwakte zij haar positie als politieke partij aanzienlijk. In leidende kringen van de partij was men het er dan ook over eens, dat het sindsdien herwonnen en zelfs verbeterde "image" van de CPN niet in gevaar gebracht mocht worden en dat met name de positie van de communisten in het NVV niet in de waagschaal gelegd mocht worden.

Geen communisten in metaalbedrijfsbond-NVV

Dit alles heeft niet kunnen verhinderen dat aan de communistische politiek van "intrede" in het NVV een behoorlijke slag is toegebracht, door het besluit van de Algemene Nederlandse Bedrijfsbond voor de Metaalnijverheid en Electrotechnische Industrie geen communisten als lid toe te laten. De bond, nu "Metaalbedrijfsbond-NVV" geheten, sprak zich op haar jongste congres, eind augustus j.l., uit tegen het opnemen als lid van aanhangers van links- en rechtsdictatoriale ideologieën, zulks ondanks een voorstel van de afdeling Goes om communisten het lidmaatschap niet langer te ontzeggen. Ten aanzien van communisten en daarmee sympathiserenden merkte de algemeen secretaris, de heer De Hay, op, dat deze lieden nooit het doel en het beginselprogramma van de bond zullen kunnen onderschrijven, omdat hun doel en beginselprogramma daarmee fundamenteel in strijd zijn. Sinds 1959, toen de EVC op bevel van de CPN werd opgeheven, draagt de CPN leden op in het NVV door te dringen, invloed te krijgen en daarna het NVV een instrument te maken van de communistische partij, aldus de heer De Hay, die in dit verband twee onderkende gevallen van infiltratie noemde. Voorts zei hij te weten, dat de voorzitter van de CPN zelf het voorzitterschap bekleedt van een CPN-commissie die ten doel heeft het bedrijvenwerk (o.m. het werken in het NVV) op gang te brengen. Over deze commissie, o.l.v.

Hoekstra, is dzz. reeds gerapporteerd in MO-3-1968.

Bellingwedde.

Tegenover deze tegenslag staat de al eerder behaalde electorale overwinning in Bellingwedde. Bij de aldaar eind juli gehouden gemeenteraadsverkiezingen (noodzakelijk geworden door de samenvoeging van de gemeenten Wedde en Bellingwolde) boekte de CPN een vooruitgang van 2%, waarmee zij op ruim 20% van de uitgebrachte stemmen kwam. Vergelijken met de Kamerverkiezingen van 1967 was er zelfs sprake van een communistische winst van 5%. In een hooggestemd artikel in "De Waarheid" werd het zo voorgesteld, als zou deze uitslag een weerspiegeling zijn van "het groeiende vertrouwen in de communistische Nederlanders als verdedigerd van de belangen van de werkende mensen". Volgens het blad betekent deze uitslag een "waarschuwing aan Den Haag, dat op de ingeslagen weg denkt voort te kunnen gaan". In haar overwinningsroes meldde "De Waarheid" dat PvdA en CPN elk een zetel hadden gewonnen, wat op zijn minst onnauwkeurig genoemd moet worden. Immers, in de voormalige gemeenten Wedde en Bellingwolde had de CPN 2 resp. 3 vertegenwoordigers in de gemeenteraden, die elk 11 leden telden. In de oude situatie verkreeg de CPN 5 van de 22 zetels, in de gecombineerde gemeenteraad 3 van de 13 zetels; de CPN is wat zetelaandeel betreft 1/286e vooruitgegaan.

In de nieuwe raad hebben voor de CPN zitting G. Walters (raadslid vanaf het begin van de jaren 1950), G. Bodde (was in Bellingwolde wethouder) en mevrouw A. Stubbe-Houwens.

De oorzaak van de winst van de CPN moet met name gezocht worden in de slechte werkgelegenheidspositie van Bellingwolde en van de noordelijke provincies in het algemeen. Daarnaast spelen in dit geval ook persoonlijke motieven een rol: de communisten Walters en Bodde hebben zich in hun omgeving een vrij grote populariteit en daarmee invloed verworven, vooral omdat zij voor de "gewone man" gemakkelijk toegankelijk zijn.

Het rapport van de commissie Cals

De conclusies, vervat in het medio augustus bekend geworden rapport van de "commissie Cals-Donner", hebben "De Waarheid" tot uitvoerig commentaar aanleiding gegeven. Het partijblad, zich uitputtend

in persoonlijke verdachtmakingen aan het adres van de heer Cals, zag als voornaamste uitkomst van het rapport het feit "dat zelfs in de commissie Cals-Donner" geen meerderheid te vinden is geweest voor een diep-ingrijpende verandering van de kieswet onder handhaving van de grondwet. Het woord "zelfs" in bovenstaand citaat geeft uitdrukking aan de rancune in CPN-kringen over het feit dat deze partij niet in de Staatscommissie is vertegenwoordigd, of, om het "Waarheid"-jargon over te nemen, dat "een aantal opposanten van ondemocratische verandering bij voorbaat was uitgesloten". Hoewel de CPN binnen de commissie geen tegendruk heeft kunnen geven, staat daar volgens "De Waarheid" tegenover, dat de oppositie tegen Cals c.s. "ongetwijfeld" is versterkt "door het optreden onder de massa van de bevolking van degenen die als enigen duidelijk aan de paal genageld hebben dat dit een poging is tot afbraak van de democratie" - en dat zijn in deze gedachtengang uiteraard de Nederlandse communisten, die hiermee weer eens een treffend staaltje van zelfoverschatting presenteren.

Uit de "Waarheid"-commentaren komt naar voren dat alle Nederlandse politieke partijen, met uitzondering van de CPN, bereid zijn de democratie (= evenredige vertegenwoordiging) te offeren op het altaar van de zetelwinst, waarbij dan eigenlijk de uitschakeling van de CPN het voornaamste doel is. D'66 kreeg natuurlijk, als promotor van een districtenstelsel, de eerste klap van "De Waarheid". "D'66 heeft via haar vertegenwoordiger Gruyters laten weten aan de parlementaire democratie helemaal geen boodschap te hebben". "Sommige PvdA-voormannen" speelden het D'66-spel mee en "kortzichtig en op ministerszetels belust als steeds" waren zij bereid mee te werken aan een progressieve concentratie waaraan zelfs "de partij van Roolvink" mee mocht doen. "De capitulatie-politiek van Den Uyl c.s. was gebaseerd op de verwachte resultaten van de commissie-Cals", oordeelde het communistische dagblad, dat met voldoening constateerde dat "men het oneens was gebleven over de voornaamste plannen tot de aanslag" (n.l. op de democratie). Dit laatste noemde "De Waarheid" een "belangrijke overwinning voor hen die de parlementaire democratie verdedigen" en het ligt voor de hand dat het blad met "hen die" in de eerste plaats de communisten bedoelt.

Welke emoties het woord "districtenstelsel" bij CPN-leden loswoelt, bleek nog eens tijdens het Kamerdebat over Tsjechoslowakije. Plaatsvervangend Kamervoorzitter Nederhorst had in zijn rede ter

herdenking van Professor Oud herinnerd aan een studie van laatstgenoemde over de werking van het districtenstelsel. CPN-woordvoerder Marcus Bakker "doorzag" de anti-communistische toeleg: "Men grijpt de eenheidsgedachte door Tsjechoslowakije straks aan om wijzigingen in het kiesstelsel door te voeren - waar de CPN tegen is". Een gaf voorbeeld van marxistisch-leninistische paranoia.

De CPN en de defensienota

In een cyclus van 6 anonieme artikelen, gaf "De Waarheid" de tweede helft van juli commentaar op de defensienota van Minister Den Toom. De inhoud van het nieuwe defensieprogramma vormde voor de schrijver van de artikelen "de duidelijkste illustratie van de onwil van de regering-De Jong om lessen uit het verleden te trekken en om de bewapeningskoers te verlaten". Als getuige tegen een "bewapeningskoers" haalde het blad "een Britse generaal" aan, die beweerd had dat de Russische dreiging op een misverstand berustte. Niettemin, constateerde "De Waarheid", wordt de buitenwereld zoetgehouden met de "dreigende grootscheepse militaire aanval" en zit men binnenskamers te rekenen in aantallen tanks, straaljagers, winstcijfers en dividenden.

"De Waarheid" deed zijn best niet alleen om aan te tonen dat de NAVO overbodig is, maar ook om de lezers in te scherpen dat de samenstelling van het bondgenootschap nu niet bepaald een toonbeeld van democratische gezindheid te zien geeft. De door de Ministers Den Toom en Luns uitgesproken bezorgdheid over de toestand in Griekenland, werd door het blad gekwalificeerd als "bleekneuzige bezorgdheid", die eigenlijk niet serieus te nemen is. Voorts schreef "De Waarheid" aan President De Gaulle dezelfde plannen toe als die de Griekse kolonels inmiddels ten uitvoer hebben gebracht.

De "bewapeningskoers" dient volgens "De Waarheid" niet slechts een on-democratische, maar ook een on-nationale zaak: "de hele defensienota bewijst dat de regering van de monopolies op slechte voet staat met de nationale belangen van ons land en zijn bevolking". Het feit dat de defensienota wijst op de strategisch belangrijke positie van de Antillen in het Caraïbische gebied, ook voor de Verenigde Staten, doet "De Waarheid" concluderen dat deze stellingname het gevaar oproept van "een binding van Nederland aan de Amerikaanse politiek in het hele Zuidamerikaanse gebied". Een dergelijke politiek ziet het blad

als een "ondersteuning van de Amerikaanse dreiging tegenover het socialistische Cuba". Tenslotte ontwaart "De Waarheid" in de defensie-nota een flink stuk koloniale politiek: "geen water van de zee kan weg wassen dat het militaire apparaat in het veel bezongen Caraïbische gebied vooral ook moet dienen om de koloniale status van Suriname en de Antillen te handhaven".

"Dat is", besluit het blad, "eveneens een kant van de NAVO-bewapening en van het miljard dat de "defensie-pot voor de komende drie jaar extra vraagt".

H O O F D S T U K I I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

Jeugdbeweging

Het IXe Wereldjeugdfestival te Sofia (28 juli - 6 augustus 1968)

Sinds het laatste Wereldjeugdfestival, dat in 1962 in Helsinki werd gehouden, is de eenheid in de communistische wereld verbroken en zijn de studenten uitgegroeid tot een krachtige politieke macht, die zich niet langer door de volwassenen voor allerlei politieke karretjes wenst te laten spannen.

Met name de vijandigheid van vele radicale studenten ten opzichte van de bureaucratische studentenorganisaties - waartoe ook de communistische worden gerekend - deed vele waarnemers veronderstellen, dat het houden van het onderhavige Wereldjeugdfestival ondenkbaar of onmogelijk zou zijn.

Onversaagd hebben de orthodoxe communisten echter toch het IXe Wereldjeugdfestival op touw gezet en nadat door bepaalde gebeurtenissen (zie MO no. 3-1968) de festivals in Algerije en Ghana geen doorgang konden vinden, hebben zij - om er vrijwel zeker van te kunnen zijn, dat het ditmaal wèl door zou gaan - Bulgarije, een van Ruslands meest trouwe vazallen, gekozen om als gastheer te fungeren.

Geen moeite werd gespaard om de controle van bovenaf te garanderen: alles was geregeld om het "gevaar" van spontaneïteit te voorkomen; delegaties van communistische landen waren b.v. met grote zorgvuldigheid geselecteerd. In vele andere landen werden de delegaties vooraf "doorgelicht" door de orthodoxe communisten. De accommodatie van enkele delegaties, die mogelijk moeilijkheden zouden kunnen veroorzaken (i.c. die van Tsjechoslowakije en Joegoslavië) was geïsoleerd van die van de andere. Ook waren de onderwerpen van discussie, alsmede de inleiders van tevoren zorgvuldig uitgekozen.

Gedurende het hele festival was de organisatie zodanig, dat het op touw zetten van onofficiële activiteiten of het aanknopen van relaties met andere delegaties buitengewoon moeilijk waren en grote aantallen politieambtenaren - zowel geüniformeerde als geheime - in die zin waren geïnstrueerd.

Het hoofdonderwerp van het festival was Vietnam, het enige onderwerp waar - naar verwacht mocht worden - alle deelnemers mee zouden instemmen.

Hoewel de organisatoren zo optimistisch waren te verwachten, dat het festival een demonstratie zou worden van "de eenheid van de jeugd in haar strijd tegen racisme, imperialisme en neo-kolonialisme", in het bijzonder tegen de Amerikaanse agressie in Vietnam, hebben zij vermoedelijk niet erg goed geluisterd naar de geluiden uit de hoek van "nieuw links", noch veel van Marcuse gelezen. Het festival, dat zij hadden georganiseerd benadrukte namelijk de manipulaties en de autoritaire krachtsstructuur, waar "nieuw links" zo tegen ageert.

Het geloof, dat de geheime politie de "vreemde" studenten op dezelfde manier kon aanpakken, als waarop zij dit gewoonlijk de Bulgaren doen, was wel de grootste misrekening van het festival. Daar deze vreemde studenten Bulgarije slechts kort bezochten, konden zij immers niet geïntimideerd worden en tegenover de gebruikte politiemethoden groeide de studentenoppositie sterker dan was verwacht.

Na verscheidene incidenten vormde zich een vreemde coalitie: groepen Duitse SDS-ers, Nederlanders, Engelse jong-liberalen, Tsjechen en Joegoslaven gingen samen in tegen het ontbreken van echte discussie, de voortdurende manipulatie en de bemoeizucht van de geheime politie. Zo organiseerden zij een serie onofficiële teach-ins en publiceerden zij pamfletten, die critiek op het festival behelsden. Het festival illustreerde dan ook op dramatische wijze hoe groot de kloof is tussen de radicale studenten van "nieuw links" en de orthodoxe communisten van het "oude links".

De belangrijkheid van de "nieuw linkse" studenten was bovendien veel groter dan hun aantal zou doen vermoeden, want zij, en niet de jonge communisten, vertegenwoordigden de dominerende kracht van het huidige westerse studenten bestand. Ze kwamen naar het festival om een echte dialoog te zoeken, maar in plaats daarvan werden zij gemaltraitiseerd door de geheime politie en officieel vergeleken met Maoïsten, anarchisten of gedoodverfd als de ultra-linkse invloed van de CIA.

Hoewel dus meer meningsverschillen zouden worden geregistreerd dan klanken van eenheid, is het nog niet mogelijk om precies te zeggen hoe groot de mislukking van het festival was en hoeveel delegaties

geïnfecteerd werden door de ideologische ketterij, die door Tsjechen en "nieuw linksen" werd verspreid. Ook de organisatoren van het festival zullen wellicht niet bevroeden hoe ernstig de terugslag zal zijn van hun koude-oorlogvoering.

Resumerend kan worden gesteld, dat het IXe Wereldjeugdfestival, dat als officiële naam droeg "WERELDFESTIVAL VAN JEUGD EN STUDENTEN, VOOR SOLIDARITEIT, VREDE EN VRIENDSCHAP" niet het succes is geworden, waarop de organisatoren hadden gehoopt. Het is wel duidelijk, dat de toevoeging "Voor solidariteit, vrede en vriendschap" beter achterwege had kunnen blijven, inzoverre

SOLIDARITEIT slechts met hen bestond, wier anti-amerikanisme even sterk was als dat van de communistische organisatoren;

VRIENDSCHAP slechts de "vrienden" gold;

VREDE slechts als "strijdkreet" werd gebruikt.

Nederlandse deelnemers

Onder de ca. 17.000 (uit + 140 landen afkomstige) deelnemers aan het festival bevond zich een Nederlandse delegatie van + 80 personen, leden van diverse niet-communistische studenten- en jeugdorganisaties als Politeia, SVB, NCSV en Sokrates, alsmede enkele speciale genodigden, met name: Harry Mulisch (schrijver en voorzitter van het Nederlands Comité voor solidariteit met Cuba), avant-garde componist Peter Schat, de journalist Wouter Gortzak, ds. H.J. Diekerhof en mej.drs. Fenna van der Burg.

Vanwege de bekende ideologische verschillen tussen de CPN en de CPSU hebben zoals bekend, de Nederlandse communistische jongeren- en studentenorganisaties zich verre gehouden van deelname.

Dat ook de Nederlandse delegatie weinig homogeen was, openbaarde zich o.m. door een constant aanwezige sfeer van wantrouwen. Zo hield men rekening met de aanwezigheid van een of meerdere BVD-agenten in het gezelschap. Enkelen werden zelfs door de landelijk Politeia-voorzitter Vreekamp, die met Gortzak a.h.w. voor beveiligings-functionaris speelde, ervan beticht BVD-agent te zijn, wat tot gevolg had, dat zij de waarschuwing kregen, dat hun bagage en aantekeningen onderzocht zouden worden. In een soort plenaire zitting met ds. Diekerhof en SVB-voorzitter Henk Vlaar werden de "verdachten" echter vrijgesproken.

De speciale genodigde Harry Mulisch wist de festivalleiding nog tegen zich in het harnas te jagen met zijn voorstel, om

een telegram naar Cuba te zenden, waarin tot uitdrukking moest komen, dat de bijeenkomst zijn eensgezindheid met de Cubaanse revolutie uitdrukte en het betreurde, dat geen delegatie van Cuba op het festival aanwezig was. De "loyale" communisten kwamen daar tegenop: zij achtten dit een belediging voor de festivalleiding, gebaseerd op de imperialistische laster, dat Cuba niet zou zijn uitgenodigd.

Overigens mag men aannemen, dat het een grote opluchting voor de organisatoren betekende, dat de Albanen, Chinezen en Cubanen geen afvaardiging naar Sofia hadden gestuurd.

Op de forumbijeenkomst inzake het Midden-Oosten ontstond verschil van mening, nadat Wouter Gortzak had gesteld, dat de Arabieren een "zwakke" socialistische politiek voeren. Toen de leiding een eind aan het forum maakte, besloot de SDS toch nog een teach-in over het Midden-Oosten te houden. Daar er echter geen zaal beschikbaar was moest deze wel in de open lucht worden georganiseerd. Het ontbreken van een geluidsinstallatie en het grote lawaai, veroorzaakt door omstanders en door vliegtuigen die pamfletten uitwierpen, maakten dit echter weer onmogelijk.

Door dit soort obstructie werd de Nederlandse delegatie dan ook gedwongen zich vrijwel uitsluitend bezig te houden met toeristische activiteiten.

De uit diverse Nederlandse kranten opgetekende festivalindrukken van Nederlandse deelnemers geven een goed stemmingsbeeld van de groep.

Wouter Koning (Politeia) b.v. zou hebben gezegd, dat het festival niet aan zijn doel heeft beantwoord, doordat noch het oogmerk van de communistische organisatoren om een eenstemmig, vredig festival te houden, noch de bedoelingen van de westerlingen, die een open gesprek wilden, zijn uitgekomen.

Maarten Abeln (secretaris van de CESE en voorzitter van de commissie buitenland van de SVB) zou verklaard hebben: "Negatief punt op het festival was de verschrikkelijke belediging van de Bulgaren aan het adres van de hele Westeuropese studentenbeweging, toen de Westduitse SDS-voorzitter Karl-Dietrich Wolff met Goebbels werd vergeleken. Alle revolutionairen in de zaal zijn toen witheet geworden; er is gevochten en geschreeuwd en tenslotte heeft de SDS, samen met o.a. onze delegatie, geëist dat de Bulgaren officieel hun excuus

zouden maken. Die excuses zijn nooit gemaakt, maar we hebben besloten onze activiteiten op het festival niet te laten saboteren door een provocatie van een Bulgaar, zodat we onder protest zijn blijven deelnemen".

Voorts zou de doorgaans als russosfiel gebrandmerkte Abeln, evenals SVB-voorzitter Vlaar, hebben gezegd, dat het nog al eens voorkwam dat sprekers, zoals de Westduitse SDS-ers, plotseling van de sprekerslijst verdwenen bleken te zijn als ze aan de beurt waren, zodat onderwerpen die wèl op de lijst stonden pas later of in het geheel niet behandeld werden.

Ate van Balen (UKSN) zou soortgelijke geluiden hebben laten horen, er nog aan toevoegend, dat discussiëren nauwelijks mogelijk was en interrumperen via de officiële tolken niet was toegestaan. Ook hij gaf te kennen, dat het festival niet aan zijn doel had beantwoord.

Ook andere niet-communistische groeperingen dan de studentenorganisaties zonden hun representanten naar het festival in de Bulgaarse hoofdstad: zo vertegenwoordigde Erik Meyer er de PSP.

ANJV-WINTERPROGRAMMA

Het Hoofdbestuur van het Algemeen Nederlands Jeugdverbond (ANJV) heeft besloten de verbondsactiviteiten in het komende winterseizoen te concentreren op drie terreinen, te weten: op dat van de werkende jeugd, op dat van de scholieren en op dat van de militairen. Voor deze drie categorieën zijn werkgroepen in het leven geroepen, waarvan die voor de militairen wel de belangrijkste is.

Toen de nieuwe verlofregeling voor de dienstplichtige militairen - die door het ANJV voor een verslechtering wordt gehouden - bekend werd, stuurde de verbondsleiding een telegram aan Minister Den Toom, waarin om een onderhoud over deze regeling werd verzocht. De Minister zou daarop schriftelijk hebben doen weten, dat hij geen tijd had een ANJV-delegatie te ontvangen en dat de verlofregeling een verbetering voor de dienstplichtigen inhield.

Daar het ANJV de zienswijze van de Minister niet deelt, werd een werkgroep in het leven geroepen, die de actie onder militairen verder moet uitbouwen. Dit resulteerde inmiddels in de uitgave van een pamflet

genaamd "BÁÁÁLEN", waarvan - voorzover bekend - op 1 juli jl. een gering aantal exemplaren werd verspreid in de omgeving van de Jan Willem Friso Kazerne te Assen. Dit pamflet, dat feitelijk in de plaats is gekomen van het voorheen wel onder de militairen verspreide "Het is zo", is geheel gewijd aan de nieuwe verlofregeling, waartegen uiteraard fel stelling wordt genomen.

De activiteiten van de werkgroep zullen verder o.a. bestaan uit de verzending van protesttelegrammen vanuit diverse kazernes aan de Minister van Defensie, om tegen de gewraakte verlofregeling te protesteren.

Of hier echter in de praktijk veel van terecht zal komen, staat nog te bezien.

De actie onder de werkende jongeren zal weer als van ouds gericht zijn op de verbondseisen: langere vacaties en kortere werktijden en biedt dus weinig nieuwe gezichtspunten.

Met betrekking tot de acties onder de scholieren werd ter vergadering niet veel definitiefs gezegd. Aangenomen wordt, dat dit punt slechts toegevoegd werd om het ANJV meer acceptabel te maken voor hen die nu nog (op papier) lid zijn van de OPSJ, welke organisatie praktisch opgehouden heeft te bestaan en dus op zal moeten gaan in het ANJV.

Derde zitting van de Berlijnse Conferentie van katholieke Christenen uit Europese landen (B.C.)

Van 5 tot 7 juni j.l. kwam te Oost-Berlijn voor de derde keer de Berlijnse Conferentie van katholieke Christenen uit Europese landen bijeen. Het thema luidde:

"Onze opdracht: Vrede en Gerechtigheid,

Onze actie: tegen oorlog - voor Europese veiligheid".

Van oktober 1967 af hebben vijf werkgroepen zich bezig gehouden met de voorbereidende bestudering van de navolgende onderwerpen:

- de gevolgen van de sociale kritiek van de Paus en het concilie;
- het ontstaan en het overwinnen van de vrede bedreigende agressies;
- de verhouding tussen de beide Duitse staten;
- voorwaarden voor de vrede in Vietnam;
- samenwerking van de Berlijnse Conferentie met andere vredesbewegingen.

De werkgroep die het tweede genoemde onderwerp bestudeerde, stond onder leiding van Drs. H.W. Tromp van het Polemologisch Instituut te Groningen, die tevens fungeerde als chef d'équipe van de Nederlandse delegatie, waarvan verder prof. Manning en pater drs. W. Rood deel uitmaakten. Drs. C. Smal uit Haarlem, - evenals prof. Manning en pater Rood lid van de werkgroep Oost-West van de St. Adelbertvereniging - maakte geen gebruik van de uitnodiging aan de derde Berlijnse Conferentie deel te nemen.

De journalist drs. Joost Arts was één dergenen, die waren uitgenodigd de Conferentie als waarnemer bij te wonen. Zijn verslag, in de Nieuwe Linie van 15 juni jl., is ietwat vergoelijkend en over het geheel genomen positief gesteld. Het feit, dat de Oostduitse richtlijnen en wensen deze Berlijnse Conferentie nogal in een keurslijf dwongen, verklaart hij aldus, dat een staat die het socialisme tracht op te bouwen zich nu eenmaal niet "neutraal" kan gedragen: zij is per definitie maatschappelijk en politiek geëngageerd. Bovendien zouden de discussies al aanzienlijk vrijer zijn geweest in vergelijking met vorige bijeenkomsten. Aanwezige radicale Westduitse studenten zouden in dit opzicht als baanbrekers hebben gefungeerd.

Blijft het feit, dat de Oostduitse druk op de Conferentie - de DDR zou de rol van de Wereld Vredesraad, die op de voorgrond trad bij het tot stand komen van de Berlijnse Conferentie, hebben overgenomen - zeer duidelijk merkbaar was. Zo bleek het slotcommuniqué vooraf te zijn opgesteld: de Westelijke vertegenwoordigers kregen geen voet aan de grond, wanneer zij tendentieuze passages wilden wijzigen of schrappen. Verder was het conferentiegebouw "versierd" met teksten en afbeeldingen, die qua strekking duidelijk voortkwamen uit de communistische (i.c. SED-) zienswijze inzake actuele kwesties als Vietnam en Europese veiligheid. Bovendien doet het feit, dat reis- en verblijfskosten der deelnemers grotendeels vergoed werden, vermoeden dat de DDR ook financieel een stevige vinger in de BC-pap heeft.

Volgens de Nederlandse delegatie heeft deze derde Berlijnse Conferentie afgezien van het slotcommuniqué, weinig concreets voortgebracht; het enige positieve resultaat was eigenlijk gelegen in de persoonlijke contacten die werden gelegd of verdiept. De Nederlanders zijn dan ook van mening, dat de gesprekspartners binnen de Berlijnse Conferentie,

in het bijzonder de te steile en te dogmatische Oost Duitsers, in feite nauwelijks geschikt zijn voor een vruchtbare "dialoog". Dit is ook de reden, waarom men momenteel bovenal wil trachten een vorm van samenwerking tussen de Berlijnse Conferentie en de Praagse Christelijke Vredesconferentie (CVC) te realiseren. Verondersteld wordt echter dat de DDR een geheel of gedeeltelijk samengaan van deze beide zal trachten te verhinderen, omdat de regering Ulbricht de Berlijnse Conferentie in haar huidige constellatie als een prestige-zaak voor de DDR beschouwt; en waarschijnlijk niet alleen als een prestige-zaak, maar ook als een nuttig instrument in de Oost Duitse strijd voor "Anerkennung" en voor andere politieke stokpaardjes. Deze indruk wekt althans de berichtgeving over de 3e Berlijnse Conferentie in "Neues Deutschland".

In de drie artikelen, die eraan werden gewijd, valt namelijk de nadruk op de conclusie van de conferentie, dat het in het kader van het streven naar een veilig Europa van vitaal belang is, dat de souvereiniteit van de DDR de jure en de facto wordt erkend en dat in dat verband het West Duitse anti-communistische revanchisme, nationalistische militarisme en opkomend neo-nazisme grote bezorgdheid wekt.

H O O F D S T U K I V

ANDERE GROEPERINGEN

Studentenactiviteiten

Zoals bekend heeft de Studentenvakbeweging (SVB), zich spiegelend aan de studentenonlusten van het afgelopen voorjaar in Frankrijk, geprobeerd ook hier een dergelijke situatie te doen ontstaan (zie MO 5 - 1968 pag. 25). Alhoewel deze pogingen niet met succes werden bekroond, liet de syndicalistische studentenorganisatie allerminst de moed zakken. Dat bleek o.m. uit de kort daarna aangekondigde nieuwe activiteiten.

Zo wilde men een kadercursus starten over de "Herstructurering van het onderwijs", onder leiding van Ton Regtien, één der oprichters van de SVB. Voorts werd van 12 tot 21 juli j.l. in Drienerlo - in samenwerking met de Leuvense studentenvakbeweging (óók SVB genaamd) - een seminar gehouden over "Universiteit en onderneming", waar men o.m. wilde komen tot het opstellen van een actie-boek inzake de universiteit. Aan dit seminar werd - naar verluidt - ook deelgenomen door studentenleiders uit België, Frankrijk en Duitsland. Tenslotte zou in Leuven van 12 tot 20 augustus j.l. een soortgelijke bijeenkomst zijn gewijd aan de strategie en organisatie in het komende academische jaar.

Het ziet er naar uit, dat de SVB met deze activiteiten in de allereerste plaats het eigen kader tracht te versterken. Vermoedelijk heeft men de afgelopen maanden ervaren, dat aan de politieke ondergrond nog wel het een en ander mankeert. Anderzijds zouden hierdoor ook de banden met geestverwanten in het buitenland versterkt en ervaringen uitgewisseld kunnen worden.

Inmiddels heeft de SVB in haar bulletin van 7 augustus j.l. verslag uitgebracht over het in Drienerlo gehouden seminar. Daaruit blijkt, dat men nogal ernstige kritiek heeft op de in de afgelopen maanden gevoerde acties m.b.t. het zgn. rapport-Maris. Basis van de discussie in Drienerlo was een groot aantal stellingen, zoals o.a.:

- In de planning van de actie-Maris is wel rekening gehouden met de verschuiving van de aanval van Maris naar de Academische Raad (AR), maar niet met de mogelijkheid dat de AR de zaak zou terugspelen naar de universiteiten. Deze stelling is volgens de SVB van belang in verband met een actie, die deze organisatie in september a.s. tegen

- de ideeën van prof Posthumus wil voeren. Het gerucht gaat, dat deze laatste een discussie-nota zal uitbrengen en dan volgend jaar pas een definitieve. Daarom, aldus de discussies, moet de SVB praten over de organisatie van discussie in september.
- De gehouden massavergaderingen liepen doorgaans mis, omdat er geen grondige voorbesprekingen werden gehouden.
 - Tijdens de actie werd de SVB geconfronteerd met uiterst flexibele autoriteiten, die vaak aan de discussies deelnamen. Er was geen uitgewerkte strategie om deze mensen op de juiste wijze te provoceren.
 - In Amsterdam zijn grote coördinatie-stoornissen geweest, doordat de acties afwisselend op het kantoor van de Algemene Studentenvereniging Amsterdam (ASVA), het SVB-kantoor of het huis van de Kritische Universiteit (KrU) werden voorbereid.
 - Aangetoond is, dat conflicten binnen de wetenschappelijke staf zeer bruikbare instrumenten kunnen zijn om te komen tot massavergaderingen en discussies in de faculteiten.
 - Het aan het licht brengen van schandalen kan de acties een bredere politieke dimensie geven.
 - In een periode van actie moet de scholing maximaal zijn. Er moet een permanent systeem van scholing komen.
 - Bij de actie-Maris is teveel op de traditionele methode van propaganda teruggevallen. In Brussel heeft tijdens de bezetting van de universiteit een maand lang een lokale, illegale radiozender gefungeerd als bindmiddel; het was een propagandamiddel bij uitstek. Zo'n radiozender is voor een paar honderd gulden in elkaar te zetten.

Voorts werd in het SVB-bulletin medegedeeld, dat bij voldoende enthousiasme van de zijde van de afdelingen, in september a.s. weer een seminar georganiseerd zal worden, waar dan gestart wordt met een meer uitgebreide bespreking van de ideeën van prof. Posthumus en in het algemeen over de herstructurering van het wetenschappelijk onderwijs.

Anti-NAVO-campagne

Een viertal Europese syndicalistische studentenorganisaties is voornemens om begin december 1968 in Frankfurt een congres te organiseren over een tegen de NAVO te voeren campagne. Daarbij wordt gedacht aan het bezetten of het blokkeren van NAVO-bases en aan acties binnen de NAVO-strijdkrachten. Deze studentenorganisaties zijn: de Sozialistische Deutsche Studentenbund (SDS), de Union Nationale des Etudiants de France (UNEF), de Radical Student Alliance (RSA) en de SVB.

Een en ander werd door Maarten Abeln medegedeeld bij zijn terugkeer uit Sofia, waar hij de leiding had van de Nederlandse delegatie op het 9e Wereldjeugdfestival (zie hoofdstuk III). Abeln is - zoals bekend - o.m. secretaris van de CESE, het congres van Europese syndicalistische studentenorganisaties, waarbij o.a. de UNEF, de RSA en de

SVB zijn aangesloten.

Het plan tot dit anti-NAVO-congres zou zijn voortgekomen uit een in Sofia gehouden teach-in, waar gesproken werd over Westeuropese acties tegen het Atlantische bondgenootschap. Hoewel deze teach-in buiten de festivalleiding om georganiseerd werd, zou deze daaraan wel haar medewerking hebben verleend. Zo werd een zaal beschikbaar gesteld met een geluidsinstallatie en vertalers. Dat wijst er op, dat de communistische organisatoren van het festival wel het belang van een dergelijke actie inzien.

Het ziet er intussen naar uit dat de kwestie Tsjechoslowakije - althans voorzover het van SVB-leiding afhangt - eerder een stimulan-
s dan een hinderpaal voor de campagne tegen de NAVO zal zijn. (Zie ook: Reacties op de gebeurtenissen in Tsjechoslowakije.)

SJ-belangstelling voor middelbare scholieren en studenten

Sinds begin mei 1968 besteedt de Socialistische Jeugd (SJ) meer aandacht dan voorheen aan, wat zij noemt, de belangen van middelbare scholieren en studenten.

Enerzijds is dit blijkbaar een uitvloeisel van een plan van deze links-socialistische jeugdorganisatie tot het vormen van een zgn. jongerensyndicaat (zie ook MO 4 - 1968, pag. 26), anderzijds is het mede een gevolg van de recente gebeurtenissen in Frankrijk, alsook van de reacties daarop in Nederland.

Tot de oprichting van het jongerensyndicaat werd besloten tijdens het op 27 en 28 april j.l. in Rotterdam gehouden politiek congres van de SJ. Volgens de zgn. beschrijvingsbrief wil deze organisatie daarmee de jongeren buiten de eigen organisatie betrekken bij de strijd tegen "de uitbuiting". De jeugd, aldus de SJ, heeft door de huidige maatschappij-vorm geen medezeggenschap op scholen, op universiteiten en in bedrijven. Door de vorming van een dergelijk syndicaat, wil de SJ nu dit alsnog zien te bereiken.

Allereerst komt die groep in aanmerking, die zich reeds duidelijk van haar belangen bewust wordt, n.l. de scholieren. Onder hen zou het verlangen naar de vorming van vrije organisaties op één school of voor meerdere scholen tegelijk, het sterkst leven. Door kennis te nemen van de ontwikkeling van scholierenbonden in de buurlanden kan, aldus de SJ, het vinden van een juiste vorm van organisatie bevorderd worden.

Begin juni 1968 begon de SJ met het verwerkelijken van het jongerensyndicaat. Onder verwijzing naar de gebeurtenissen in Frankrijk ("De scholieren in Frankrijk hebben bewezen een belangrijke revolutionaire kracht te zijn", *) werd medegedeeld, dat het ook op de Nederlandse scholen rommelde en dat al gewerkt werd aan een coördinatietecomité voor acties. In verband daarmee zou de SJ het aanstaande schooljaar veel actiever dan voorheen binnen de scholen gaan werken. Als uitvloeisel daarvan moest voor september een actieprogram gereed zijn, dat de scholieren zelf moesten samenstellen. Op 16 juni j.l. werd in verband hiermee de eerste SJ-scholierenvergadering gehouden.

Nog geen maand later meldde de SJ een groot aandeel te hebben gehad in de oprichting van wat genoemd wordt de "Scholieren Kerngroep West" (SKW). Vervolgens werd op 17 en 18 augustus j.l. in Delft door de SJ een landelijk weekend gehouden, ter bespreking van de opzet en werkwijze van een scholierenvakbeweging.

Met dit laatste wordt blijkbaar de Scholieren Belangen Organisatie (SBO) bedoeld, die volgens eerder ontvangen berichten in september 1968 zou worden opgericht. Deze schijnt voort te komen uit het inmiddels opgeheven interscholair maandblad "Kis". In mei 1968 deelde Marja Oosterman, toen "hoofdredactrice" van dit blad mee, dat de op te richten SBO beschouwd kon worden als een equivalent van de Studentenvakbeweging (SVB).

Alhoewel aanvankelijk de indruk gewekt werd, dat "Kis" en "SBO" a-politieke organisaties zijn, zou de opmerking van mej. Oosterman toch in een andere richting kunnen wijzen. Deze gedachte wordt nog versterkt door pogingen van de SJ om van het begin af bij deze SBO betrokken te worden, c.q. daarin de lakens uit te delen.

Ook wil de SJ zich in de toekomst met de studenten gaan bezighouden. Eigenlijk is dat een wat vreemde zaak. Sinds eind 1967 immers zijn deze jongeren een federatie aangegaan met de democratisch-socialistische studentenorganisatie "Politeia". Reeds enige maanden daarvoor namen de studenten een collectief abonnement op het SJ-periodiek "Voorwaarts" en zetten zij de uitgave van hun eigen blad stop.

*) Deze verwijzing van de SJ heeft vermoedelijk betrekking op de Actiecomité's van Lycea (CAL), die een niet onbelangrijke rol speelden bij de recente studentenonlusten in Frankrijk.

Een pagina in het SJ-blad werd ter beschikking gesteld voor "Politeia"-mededelingen.

Ten gevolge van financiële moeilijkheden van de SJ werd de uitgave van "Voorwaarts" evenwel begin 1968 gestaakt. Kort daarop begon "Politeia" weer haar eigen periodiek uit te geven.

Inmiddels is ook de SJ weer met een apart orgaan - "ESJEE" genaamd - verschenen, zij het minder kostbaar van opzet dan het vorige. (Daarnaast geeft deze jongerenorganisatie nog een intern bulletin uit.)

De geschetste gang van zaken doet vermoeden, dat het tussen de SJ en "Politeia" niet alles koek en ei meer is. Dat bleek trouwens ook al uit een bericht in het "SJ-Bulletin" van 9 augustus j.l. Daarin werd gesteld dat, in verband met de activiteiten onder studenten, het Amsterdamse afdelingsbestuur van de SJ zijn leden die student zijn aangeraden heeft (om invloed uit te oefenen?) lid te worden van "Politeia", "aan wie wij tot nu toe (en gebleken is ten onrechte) de socialistische inbreng in de studentenbeweging hebben overgelaten".

Deze toch wel duidelijke kritiek op het doen en (na)laten van "Politeia", heeft ongetwijfeld ook te maken met de in hetzelfde bulletin geuite bezwaren tegen de slappe houding van de SVB ten tijde van de recente onlusten in Frankrijk en de weerslag daarvan in Nederland. (Het moet ook aan de studenten in de SJ - en zeker aan de bestuursleden onder hen - bekend zijn dat leden en geestverwanten van "Politeia" van de oprichting af een belangrijke plaats innamen in de SVB.) Bij al deze kritiek op de SVB ging de SJ overigens niet voorbij aan eigen tekortkomingen.

Internationale contacten van de SJ

Blijkens het hierboven aangehaalde bulletin van de SJ, trad deze organisatie na oktober 1967 toe tot de zgn. Conferentie van Brussel, ook wel "voorhoede"-jongeren genoemd (zie M.O.9-1967 pag.29). Voor Nederland is voorts "Politeia" hierbij aangesloten. Alhoewel nog maar kort officieel lid, lijkt het er op, dat de SJ een belangrijke rol in deze organisatie wil gaan vervullen. Zij was het namelijk die aandrang op het bijeenroepen van een nieuwe conferentie, en wel op 17 en 18 augustus j.l. in het SJ-"hoofdkwartier" te Amsterdam, teneinde zich te beraden over het doeltreffender maken van de organisatie en de maatregelen te bespreken, die genomen zouden kunnen worden ter

ter ondersteuning van de Jeunesse Communiste Révolutionnaire (JCR), een aangesloten Franse organisatie, die begin juni door de regering-De Gaulle werd ontbonden.

Nationaal Comité Vietnam

Blijkens persberichten was het Nationaal Comité Vietnam (NCV) van plan op 31 augustus j.l. in Amsterdam een straatcollecte te organiseren. Collectanten konden daarvoor zich opgeven op het adres van het NCV, le Helmersstraat 11 in Amsterdam.

Een wat wonderlijk bericht, aangezien dit niet het secretariaats-adres van het NCV is, maar het huisadres van Piet Nak. Gezien ook de vroegere berichten over een controversie binnen het nationale comité (zie M.O. 4 - 1968, pag. 22), kan men zich afvragen of de interne tegenstellingen wellicht verder uitgegroeid zijn en geleid hebben tot een breuk binnen het comité; mogelijk zelfs tot de oprichting van een nieuw comité.

Hoe het ook zij, de collecte is in verband met de gebeurtenissen in Tsjechoslowakije uitgesteld. Het lijkt niet uitgesloten dat Nak deze kwestie heeft aangegrepen om te verbergen, dat de belangstelling voor de collecte d.w.z. van de kant van de collectanten aanzienlijk minder groot bleek dan hij had verwacht.

Internationale werk- en scholingskampen op Cuba

Dat de regering van Fidel Castro er met kracht naar blijft streven om met het kweken van "goodwill" het isolement, waarin het land verkeert, te doorbreken, moge ondermeer blijken uit het feit dat deze zomer op Cuba internationale werk- en scholingskampen voor jongeren werden georganiseerd.

Behalve het kweken van "goodwill" beogen de Cubaanse autoriteiten hiermee zeker ook propaganda te maken voor de Cubaanse vorderingen op de weg naar het socialisme. Daarbij wordt vooral de nadruk gelegd op de idee van solidariteit met al diegenen, die zich teweerstellen tegen het "imperialisme van de Verenigde Staten", in het bijzonder dan de Cubanen, de Noordvietnamezen en de guerillastrijders in Zuid-Amerika. Op deze wijze tracht men ook een verbinding te leggen tussen de protestbeweging tegen het Amerikaanse optreden in Vietnam en de stroom van sympathie met Cuba.

Globaal vallen de jongerenkampen uiteen in twee rubrieken n.l. in:

- werk-, tevens scholingskampen van 4 à 5 weken, met een program van twee weken politieke scholing, één week lichamelijke arbeid en één week toeristische excursies;
- werkkampen van ca. 3 weken, met een program van één week lichamelijke arbeid, één week toeristische excursies en één week sportbeoefening.

In ons land was bij de voorbereiding voor het uitzenden van Nederlandse deelnemers vooral de Leidse physicus Jacob I. Boukema betrokken. Naar verluidt zou hij hiertoe zijn gekomen na van relaties in Engeland te hebben vernomen, dat de in Londen gevestigde organisatie "Cubacubana" - welke zich ten doel stelt informatie over Cuba te verspreiden - propaganda maakte voor deelname aan Werk- en vakantiecampen op Cuba. Om de belangstelling in Nederland te peilen, plaatste hij een kleine advertentie in "De Groene Amsterdammer", waarop hij al direct een aantal aanmeldingen binnen kreeg.

Ook in andere Westeuropese landen bleek - vooral onder jongeren en studenten - vrij veel belangstelling voor de kampen te bestaan, zodat verschillende charter-vliegtuigen met deelnemers van Melsbroek (Brussel) en Schiphol naar Cuba konden vertrekken.

Hoewel één van deze charter-vluchten geen doorgang vond, doordat de Rijksluchtvaartdienst toestemming voor deze vlucht weigerde - waardoor de ca. 120 Cuba-gangers, onder wie een 50-tal Nederlanders, op Schiphol strandden - kan toch gesproken worden van een goed functionerende organisatie.

Het juiste aantal deelnemers uit Nederland en de diverse andere landen is niet bekend, maar zal voor wat West-Europa betreft vermoedelijk de 1000 niet overschrijden.

In hoeverre het organiseren van deze jongerenkampen op Cuba tevens moet worden gezien als een protest-actie tegen het afwijzen van Havanna als plaats voor het deze zomer gehouden IXe Wereldjeugdfestival is moeilijk te zeggen, maar het lijkt niet uitgesloten.

Trotskisme

Verenigd Front tegen de Onderdrukking

In Frankrijk heeft de regering - zoals bekend - een aantal uiterst linkse organisaties en verenigingen, die voor de onlusten van dit voorjaar mede verantwoordelijk werden geacht, ontbonden.

Om te voorkomen, dat deze vorm van "onderdrukking" van staatswege zich verder zal ontwikkelen werd er een comité "Voor de Vrijheid en tegen de Onderdrukking" opgericht.

Dit comité beoogt o.m.:

- intrekking van het ontbindingsdecreet;
- stopzetting van elke vervolging, voortvloeiende uit de arbeiders- en studentenbetogingen van mei en juni 1968;
- intrekking van de uitwijzingsbevelen t.a.v. buitenlanders.

Volgens "De Internationale", het orgaan van de Nederlandse sectie van de IVE Internationale (groepering Ferares), zouden inmiddels een dertigtal organisaties gehoor hebben gegeven aan de oproep een "Verenigd Front tegen de Onderdrukking" te vormen.

"Dit front, dat open zal staan voor iedereen, zal in september gevormd worden", aldus - volgens genoemd blad - de vice-voorzitter van de UNEF, Jacques Sauvageot.

Inmiddels zijn een tiental, meest (links)socialistische-organisaties tot dit front toegetreden.

Dat de oprichting van dit front de Nederlandse trotskisten nogal aanspreekt, blijkt wel uit het hieraan gewijde commentaar in "De Internationale", dat besluit met de woorden: "Wij ondersteunen zowel het 'Komitee voor de vrijheid en tegen de onderdrukking' als dit Verenigd Front graag en roepen ook hier op deze Franse kameraden te steunen, zowel door handtekeningen en geldelijke ondersteuning als door het vormen van soortgelijke komitees en een dergelijk front in Nederland. Ook hier zal een protest tegen de onderdrukking in Frankrijk zeker nodig zijn."

Dat de trotskisten in Nederland dit standpunt innemen behoeft geen verwondering te wekken, daar zij reeds eerder (in 1965) een overeenkomstig initiatief ontplooiden bij de oprichting van het Jongerencomité Vietnam, dat echter geen bijzonder lang leven beschoren was.

Ook nu is het niet onwaarschijnlijk, dat zij in geval van oprichting van een "front" als het bedoelde in Nederland daarop een

dergelijke greep zullen krijgen, dat zij het op de duur zullen kunnen manipuleren op de wijze, die in hun kraam te pas komt.

Reacties op de gebeurtenissen in Tsjechoslowakije

Het partijbestuur van de Pacifistisch Socialistische Partij heeft naar aanleiding van de gebeurtenissen in Tsjechoslowakije een verklaring uitgegeven, waarin het militaire ingrijpen door troepen uit andere Oosteuropese landen werd veroordeeld en schadelijk voor het socialisme werd genoemd.

H.J. Lankhorst, fractievoorzitter van de PSP in de Tweede Kamer, verklaarde zich achter deze verklaring te stellen, maar kon niet laten de aanwezigheid van Russische troepen in Tsjechoslowakije te vergelijken met die van de Amerikanen in Vietnam. Hij deelde verder mede te hebben bedankt voor verdere toezending van het informatie-bulletin van de Russische ambassade in Den Haag, aangezien hij geen vertrouwen in de inhoud daarvan meer kon opbrengen.

Twee maanden eerder, t.w. op 19 juni j.l., had het PSF-partijbestuur n.a.v. de ontwikkelingen in Tsjechoslowakije een verklaring uitgegeven, waarin werd gesteld, dat het inpassen van elementair-democratische vrijheden in het socialistische systeem positief moest worden gewaardeerd.

Met klem werd toen al de druk en speciaal de militaire druk van enige Oosteuropese landen veroordeeld.

Het secretariaat van de Christelijke Vredesconferentie (CVC) te Praag gaf op 21 augustus j.l. telefonisch een protest tegen de Russische inmenging door aan Nederland. Daarin betuigde het zijn solidariteit met "de wettige vertegenwoordiging van Tsjechoslowakije" en verklaarde het dat "de wederrechtelijke bezetting van de CSSR indruist tegen alle grondslagen van het vreedzame internationale samenleven en dat het een ernstige bedreiging van de vrede in de gehele wereld is". De Amsterdamse theologiestudent J. van Zwieten de Blom ontving deze boodschap met het uitdrukkelijke verzoek haar via de pers aan de Nederlandse bevolking door te geven.

Van de Nederlandse afdeling van de CVC werd daarentegen nog geen commentaar vernomen.

Op 22 augustus deelde de radionieuwsdienst mee, dat het pacifistische Kerk en Vrede te Driebergen de bezetting van Tsjechoslowakije door de Sowjet-Unie en haar bondgenoten veroordeelde en overigens van mening was, dat een en ander voortvloeide uit dezelfde soort angst, die de NAVO doet voortbestaan.

Volgens een commentaar in het Farool van 23-8, onder de kop "stichtelijke verlakkerij", heeft de voorzitter van Kerk en Vrede, professor J. de Graaf, in de VPRO-radorubriek "Deze dag" dit thema verder uitgewerkt. Hij stelde de Russische bezetting van de CSSR op één lijn met het in de NAVO opgenomen zijn van Griekenland en met de Amerikaanse aanwezigheid in Vietnam, Van dezelfde professor haalde Bibeb in "Vrij Nederland" van 16-8 de uitlating aan, dat de Hongaarse opstand van '56 werd geleid door Nazi's.

De Werkgemeenschap van Jonge Wereldfederalisten op haar beurt zond een telegram aan de RA in Den Haag, waarin zij dringend om terugtrekking van de Sowjetroepen uit Tsjechoslowakije verzocht en verklaarde niet te begrijpen welk voordeel de Sowjet-regering verwacht, dat zij zulk ernstig propagandistisch nadeel riskeert: "..... zo maakt uw regering het ons moeilijk

- a) de gevaren van de NAVO te doen doordringen tot de Nederlandse bevolking,
- b) voldoende tegenkrachten op te wekken tegen de moord op het Vietnamese volk,
- c) steun te verlenen aan de meer verzoeningsgezinde krachten in de Duitse bondsrepubliek.

De WVJW vreest bovendien, dat het optreden van Uw land de kansen van McCarthy of McGovern om president van de VS te worden, sterk verkleint....", aldus het telegram van de Jonge Wereldfederalisten.

In een interview in het Vrije Volk van 23-8 j.l. stelde dialogpromotor Han Lammers, dat weliswaar de Russen "de sfeer verziekt hebben", maar dat de feitelijke machtsverhoudingen niet gewijzigd zijn door de bezetting van Tsjechoslowakije. Zijn bezwaren tegen de NAVO blijven dan ook bestaan en in het kader van de z.i. noodzakelijke toenadering tussen Oost en West, met name ten behoeve van de Europese veiligheid, wil hij nog steeds pleiten voor erkenning van de DDR, maar "éérst moeten de vreemde troepen uit Tsjechoslowakije".

Hij acht het zelfs doenlijk de Tsjechoslowaken te helpen door het vertrek van de bezettingstroepen te eisen als voorwaarde voor de erkenning van de DDR en onderhandelingen over Europese veiligheid. Al met al was het Russische optreden een hele klap voor deze militante ijveraar voor de erkenning van de DDR, die zijn zaak na de door de Oostduitsers georganiseerde conferentie van Helsinki (zie MO 6) aanzienlijk versterkt zag.

Ook jongeren- en studentenorganisaties hebben vrij heftig gereageerd op de interventie in Tsjechoslowakije. Sommige deden dat door protestdemonstraties te organiseren, anderen door een verklaring uit te geven waarin het optreden van de vijf onderhavige partners van het Warschaupact werd bekritiseerd of waarin werd medegedeeld dat men afzag van verdere contacten met bijv. studenten van de Sovjet-Unie.

De SJ was de eerste organisatie, die een, zij het kleine betoging hield. Dat gebeurde reeds op de dag van de inval. Leden van deze organisatie kwamen op het midden-Damterrein in Amsterdam bijeen. Behalve een rode vlag droegen zij leuzen, waarin vrijheid geëist werd voor de Tsjechoslowaakse communistische partij en terugtrekking van de vreemde troepen. De SJ nam met bonafide politieke partijen en de FJG, de Algemene Studentenvereniging Amsterdam (ASVA), de SVB en de Studentenraad van de Vrije Universiteit (SRVU), deel aan een diezelfde avond in de hoofdstad georganiseerde grote protestmars.

Ook in andere plaatsen werd door de SJ al dan niet in samenwerking met andere links-socialistische jongerengroepen, gedemonstreerd.

Voor 23 augustus j.l. had de "democratisch-socialistische" studentenorganisatie "Politeia" in zeven steden demonstraties georganiseerd. De deelnemers uit Amsterdam, Delft, Leiden, Nijmegen, Tilburg, Rotterdam en Utrecht, zouden per trein naar Den Haag gaan voor een stille tocht langs de Amerikaanse Ambassade naar de Russische. Alhoewel de tocht groots was opgezet, kwam er maar weinig van terecht. Slechts vierentwintig studenten vertrokken vanaf het Malieveld. Een deputatie van drie studenten maakte vervolgens de bezwaren van "Politeia" tegen de inval in Tsjechoslowakije kenbaar op de Russische Ambassade. Ook werd daar een petitie aangeboden, die enige dagen ervoor door het hoofdbestuur van deze studentenorganisatie was opgesteld. Daarna trok men naar de Tsjechoslowaakse Ambassade, waar de stoet inmiddels was aangegroeid tot ca. 300 jongeren.

Opmerkelijk was het gedrag van Henk Vreekamp, landelijk voorzitter van "Politeia", die de leiding had van de deputatie, die zich bij de Russische Ambassade vervoegde. Onmiddellijk na dit bezoek bracht hij verslag uit over wat de ambassadesecretarissen hadden meegedeeld. Volgens de Russen zou Dubcek in mei reeds kenbaar hebben gemaakt, dat zich in Tsjechoslowakije kapitalistische tendenzen voordeden. Van Vreekamp is o.a. bekend, dat hij in juli 1967 deelnam aan een jeugdrally in Leningrad, ter gelegenheid van de 50ste herdenking van de oktoberrevolutie.

Aan bedoelde rally werd destijds ook deelgenomen door Maarten Abeln, toen nog voorzitter van het landelijk bestuur van de SVB. (Thans is hij voorzitter van de commissie buitenland van deze organisatie.) In een radiouitzending op 21 augustus j.l. in de VARA-rubriek "Dingen van de Dag", gaf Abeln de reacties weer van verschillende studentenorganisaties in Europa inzake de invasie in Tsjechoslowakije. Interessant is daarbij, dat hij zelf eigenlijk geen standpunt innam. Het enige wat daar voor door zou kunnen gaan, was de inleiding. Daarin zei Abeln: "Geheel in strijd met de bekende bewering in sommige kranten, dat de linkse studentenbeweging nooit zo vlug is als het gaat om het veroordelen van ontwikkelingen die betrekking hebben op de Sowjet-Unie, veroorzaakt in werkelijkheid in geheel Europa de invasie van Tsjechoslowakije massale protesten met volledige inzet van het studenten-actie-apparaat".

Andere organisaties die een verklaring over Tsjechoslowakije het licht lieten zien, waren de Nederlandse Studentenraad (NSR) en de SVB. De eerste, die zoals bekend een bestuur heeft van bijna (op één na) uitsluitend SVB-leden, liet het bij een veroordeling van de interventie.

De SVB gaf pas op 27 augustus j.l. een zeer uitvoerige verklaring uit. Hoewel daarin wordt geprotesteerd tegen het militair ingrijpen in Tsjechoslowakije, wordt ook naar voren gebracht, dat de Westerse politiek en de NAVO indirect medeschuldig aan die interventie zijn. Deze was, aldus de verklaring, immers mede mogelijk dank zij het verdrag van Warschau, dat op zijn beurt weer ontstond als gevolg van de oprichting van de NAVO. Zij die pleiten voor een versterking van de NAVO, werken de angst van het Oosten voor het Westen in de hand en bevorderen een verstrakking van het Warschaupact. Zij zullen de SU alleen maar sterken

in de overtuiging dat de interventie gerechtvaardigd was.

Aan het slot van de verklaring wordt letterlijk gesteld: "De SVB meent daarom dat het verlangen van het Tsjechoslowaakse volk naar vrijheid het meest gediend is met het streven naar militaire ontspanning. De SVB stelt daarom tegenover het huidige geroep om de NAVO te versterken, haar streven om door middel van acties en discussies het bestaan van een evenwicht, gebaseerd op militaire kracht en anti-communisme, en het bestaan van de NAVO, tot een einde te brengen".

Overigens sluit dit standpunt van de SVB opmerkelijk goed aan bij de voor begin december a.s. geplande en hiervoor reeds gememoreerde anti-NAVO-campagne van Europese syndicalistische studentenorganisaties.

A G E N D A

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
* 23-25 aug. 1968	2-jaarlijkse conferentie ICDP.	Ljubljana	Int. Conf. for Disarmement and Peace (ICDP).
* 31 aug.-2 sept. 1968	Internat. Congres.	Carrara (Italië)	Anarchisten.
+ half sept. 1968	Internat. Colloquium van Europese en Amerikaanse Juristen.	l'Abbaye de Royumont	Int. Verb. v. Dem. Juristen (IVDJ).
18-21 sept. 1968	5e Medische Congres FIR.	Warschau	Internat. Fed. van Verzetsstrijders (FIR).
* 22-24 sept. 1968	Internat. Vietnambijeenkomst voor alle ledenorganisaties.	Parijs	Internat. Verb. v. Dem. Juristen (IVDJ).
22-27 sept. 1968	3e Int. meeting BITEJ.	Praag	Bureau voor Internationaal Tourisme en Jeugd (WFDJ).
● 5-29 sept. 1968	9e Algemene Conferentie.	Saint Cergue (Zwitserland)	Wereldfed. Wetenschapp. Werkers (WFWW).
* 29 sept. 1968	Internat. actie tegen Griekenland t.g.v. referendum over Griekse grondwet.	?	"Voorhoede"-jongeren-org., w.o. ook Nederlandse.
sept. 1968	3e Voorbereidingsconf. v. Alg. Conf. CP-en.	Boedapest	CP-en.
sept. 1968	Algemene Vergadering WFWW.	Helsinki	Wereldfed. v. Wetenschappelijke Werkers (WFWW).
* sept. 1968	Conf. v. solidariteit met Port. kol. Zimbabwe, ZW-Afrika en Z-Afrika.	Conakry (?)	Wereld Vredes Raad (WVR).
2-5 okt. 1968	18e Zitting Alg. Raad WVV.	Rostock (DDR)	Wereldvakverbond (WVV).
* 12-13 okt. 1968	8e Organisatorische Congres SJ.	Amsterdam	Socialistische Jeugd (SJ).
najaar 1968	Invalidentocht.	?	LOIT (oud SS-ers etc.).
4e kwartaal 1968	Internat. Seminarium over het onderwerp: "De uitbuiting van de Afro-Aziatische landen door het kapitaal".	New Dehli	Wereldfed. v. Dem. Jeugd (WFDJ).
24-28 nov. 1968	Vie Wereldcongres over "De rol van de vrouw in de wereld van vandaag".	Helsinki	Internat. Democ. Vrouwen Fed (IVDF).
nov.-dec. 1968	Int. Conf. van CP-en.	Moskou	Communistische Partijen.
* nov.-dec. 1968	2e Conf. v. sol. met de Arabische volken.	Cairo	Wereld Vredes Raad (WVR).

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisaties:</u>
begin dec. 1968	Congres inzake agitatie tegen de NAVO.	Frankfurt a/M	Europese syndicalistische studenten organisaties.
* dec. 1968	Conf. over Europese veiligheid.	Wenen (?)	Wereld Vredes Raad (WVR).
dec. 1968	Internat. studentencongres (analoog aan Vietnam-manifestatie in W-Berlijn in febr. 1968).	?	Europese syndicalistische studenten organisaties.
eind 1968	Symposium Eur. Veiligheid.	Praag	Czech.Comm. of the Defenders of Peace (CCDP).
* juni (?) 1969	Grote internat. conf. over de problemen van de veiligheid en Europese samenwerking.	O.-Berlijn (?)	Wereld Vredes Raad (WVR).
* juni 1969	6e Congres IVDF.	Helsinki	Int.Dem.Vrouwen Fed. (IVDF).

*nieuw, c.q. aangevuld.